

Kapittel 1.1.0 - Definisjoner

Absorbent - middel som kan suge opp forurensningen i sine porer

Adsorbent - middel som kan suge opp forurensningen ved at denne fester seg til midlets overflate (vedheng). I dagligtalen skilles det ikke mellom adsorbent og absorbent, men bruker absorbent selv om begge fenomener er tilstedet.

Adsorbsjon er en prosess som opptrer ved at en gass eller væske bindes til overflaten av et fast stoff eller væske (adsorbenten) og danner en molekylær eller atomær film (adsorbatet).

Adsorbsjon er et viktig felt innen overflatekjemi, og prosessen er forskjellig fra [absorbsjon](#) der er stoff diffunderer inn i et annet stoff (bulkfase). Disse to prosessene kalles samlet sorbsjon.

Adsorbsjon finnes i de fleste naturlige fysiske, biologiske og kjemiske systemer og er i utstrakt bruk i industrielle løsninger med eksempler som [aktivt kull](#), [vannrensing](#) og enkelte [katalysatorer](#).

Adsorbsjon ligner på [overflatespenning](#) og er en konsekvens av overflateenergi.

Aksjon - organiserte tiltak som omfatter varsling, bekjempning og sanering

Aksjonsleder - den person IUA bemyndiger til å lede aksjonen

Akutt forurensning - med akutt forurensning menes forurensning av betydning, som inntreffer plutselig og som ikke er tillatt etter Forurensningsloven.

Bekjempning - fysiske, operative tiltak for å stoppe og begrense et akutt utslipp og som pågår fra et utslipp har funnet sted frem til dette er kommet under kontroll

Dimensjonerende utslipp - ett eller flere tenkte utslipp som kan inntreffe innen området og som beredskapen bygges opp for å kunne ivareta

Dispergering - tilsetning av kjemisk middel som finfordeler olje i vann

Forurensningsmyndighet - offentlig instans som har myndighet i henhold til Forurensningsloven

Geografisk virkeområde - klart definert og avgrenset område som beredskapen skal omfatte (eksempelvis en region, en kommune el. l.)

Grunnlinjen - rette linjer trukket gjennom faste punkter ytterst på den norske kyst (grunnlinjepunkter, fastsatt ved Kgl. resolusjoner)

Informasjon - melding som gis om et akutt utslipp til personer eller instanser som ikke berøres direkte av utslippet, men som kan være interessert i informasjonen, eksemplvis presse, politikere

Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensning - IUA - beredskaps- og aksjonsutvalg. Utvalget skal planlegge, iverksette og lede større aksjoner mot akutt forurensning innen

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

regionen på land og til sjøs ut til 4 nm fra grunnlinjen dersom skadevolder ikke iverksetter tilstrekkelige tiltak.

Mobiliseringstid - tid fra varsel om akutt utslipp er mottatt til utstyr/personell er klart til avreise (dvs. responstid minus transporttid)

Nødmeldingssentral - Fagsentral brann som mottar melding om akutt forurensning (tlf 110). Tilsvarende fagsentraler finnes for politi (112) og ambulanse (113)

Operasjonell - Beredskapsorganisasjonens evne til å fungere i øyeblikket og på sikt

Operativ - funksjonsdyktig og vedtaksfør

Region - geografisk avgrenset område for interkommunalt beredskapssamarbeid for å ivareta kommunenes plikter etter Forurensningslovens § 43 - Kommunal og statlig beredskap.

Responstid - tiden fra varsel om akutt utslipp er mottatt til aktuelle tiltak iverksettes på skadested

Restaurering - tiltak som iverksettes når saneringen er avsluttet for å tilbakeføre plante- og dyrelivet til tilstanden før utslippet inntraff

Sanering - Opprensning av forurensning etter akuttfasen. Det vil si tiltak som iverksettes når det ikke er lenger er fare for at forurensningen kan komme i drift eller spre seg videre

Strategisk ledelse - den organisasjon som har det overordnede ansvar for en aksjon og som tar de prinsipielle og overordnede beslutninger

Taktisk ledelse - skadestedsleder med sine gruppeledere som leder innsats på skadestedet

Varsling - melding som gis om et akutt utslipp til personer eller instanser som direkte berøres av utslippet og som har ansvar for å iverksette tiltak, eksempelvis brannvesen, havnevesen, Kystverket.

Vertsbrannvesen - Brannvesenet i vertskommunen. Er 1. utrykningsinstans ved akutte utslipp i hele regionen.

Vertskommune - Kommune i en region som skal administrere beredskapen mot akutt forurensning i regionen. Inn-Trøndelag brannvesen utøver på vegne av vertskommunen Steinkjer, kommunens administrative og operative arbeid innen beredskap for forurensningssituasjoner på land og sjø.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

1.2.0 – Varslingsinstruks KYV

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

KYSTVERKET

Varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning

Instruks for brannvesen og 110-sentraler

1. Innledning

Regelverket for varsling av akutt forurensning er hjemlet i forurensningslovens § 39. På bakgrunn av dette har Miljøverndepartementet utarbeidet "forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning".

Forskriften ble fastsatt av Miljøverndepartementet den 9. juli 1992 og trådte i kraft 1. januar 93. I følge forskriften kan SFT i henhold til forskriften § 4, utarbeide et system for viderevarsling.

Ved kgl. res. av 20. desember 2002 ble Fiskeridepartementet delegert myndighet etter forurensningsloven ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Denne myndigheten ble delegert videre til Kystdirektoratet i brev fra Fiskeridepartementet samme dato.

Delegasjonen innebærer bl.a. at Kystdirektoratet, med hjemmel i forurensningsloven § 39, tredje ledd, kan utarbeide et system for viderevarsling. Denne instruks er en oppfølging av dette.

2. Mottak av varsel

Brannvesenet/110-sentralene skal i henhold til varslingsforskriften § 4, første ledd varsles om akutt forurensning eller fare for akutt forurensning fra landbasert virksomhet

Dette kan være varsel fra

- industrien
- kjøretøy
- publikum
- andre landbaserte kilder

Varslelet kan omfatte utslipp til

- sjø og/eller vassdrag
- luft
- grunnen

Brannvesenet må også være forberedt på å motta varsel om andre hendelser som ikke er nevnt over, men som omfattes av nevnte forskrift.

3. Viderevarsling

Når brannvesenet/110-sentralen har mottatt varsel, som nevnt i punkt. 2, skal det varsles lokalt slik at nødvendig innsats for å bekjempe forurensningen kan iverksettes. Politiet og Kystdirektoratet, Beredskapsavdelingen, tlf 33 03 48 00 skal i tillegg alltid varsles.

Varslingsskjemaet skal fylles ut og sendes (per. faks eller e-post) til Kystdirektoratet, Beredskapsavdelingen som en bekreftelse på det første telefoniske varselet.

Telefaks: 33 03 49 49

e-post: vakt@kystverket.no

1.2.1 - Forurensningsloven

Grunnlaget for beredskapen ligger i Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven).

§ 7 omhandler plikt til å unngå forurensning, og pålegg om tiltak.

I § 38 defineres akutt forurensning som "Forurensning av betydning som inntreffer plutselig og som ikke tillates etter bestemmelse i eller i medhold av forurensningsloven."

§ 39 Beskriver den varslingsplikt alle, inkludert kommunene, har i forbindelse med akutt forurensning. "Varslingsplikten påhviler den ansvarlige. Også andre har plikt til å varsle."

§ 43 sier at "Kommuner skal sørge for nødvendig beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning som kan inntreffe eller medføre skadevirkninger innen kommunen, og som ikke dekkes av privat beredskap etter §§ 40-42."

§ 44 gir forurensningsmyndigheten (SFT) rett til å stille krav til den kommunale beredskapen, få fremlagt beredskapsplan til godkjenning, samt å pålegge kommuner å samarbeide om beredskap (IUA).

§ 46 slår fast at kommunen har plikt til å aksjonere, selv om situasjonen ikke faller innenfor rammen for kommunal beredskap (§ 43).

§ 47 beskriver kommunenes plikter vedrørende bistand med personell og utstyr ved aksjoner, også utenfor eget område. § 47 gir videre kommunen myndighet til å pålegge private beredskapspliktige å bistå med utstyr og personell.

§ 48 beskriver Forurensningsmyndighetens oppgaver.

§ 78 omhandler straffeansvar for forurensning.

§ 79 omhandler straffeansvar for ulovlig håndtering av avfall

Med hjemmel i forurensningsloven er det fastsatt forskrifter med bestemmelser om:

- Tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker (Forurensningsforskriften kap. 1)
- Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider (Forurensningsforskriften kap. 2)
- Utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler (Forurensningsforskriften kap. 13)
- Sammensetning og bruk av dispergeringsmidler og strandrensemidler for bekjempelse av oljeforurensning (Forurensningsforskriften kap. 19)
- Levering og mottak av lasterester og avfall fra skip (Forurensningsforskriften kap. 20)
- Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning

Med hjemmel i produktkontrollloven er det fastsatt følgende forskrift:
"Forskrift om dispergeringsmidler for bekjempelse av oljesøl." (02.02.80)

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

1.2.2 - Lov om brann/- og eksplosjonsvern

Det er i "Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)", beskrevet brannvesenets rolle:

§ 11 f fastslår at brannvesenet skal bistå ved andre akutte ulykkessituasjoner enn brann.

§ 12 fastslår at brannsjefen skal ha skadestedsledelsen inntil oppgaven eventuelt overtas av annen ansvarlig leder. Dette gjelder når intet annet er avtalt f.eks. i form av beredskapsplan mot akutt forurensning.

For IUA Inn-Trøndelag ivaretas denne skadeledelsesfunksjonen gjennom vedtatt organisasjonsplan gjeldende for hele regionen.

§ 15 regulerer avtaler om samarbeid om beredskapen

Alle lover og forskrifter og tilhørende veiledninger knyttet til brann- og eksplosjonsvernloven, finnes på DSB's hjemmeside: www.dsb.no

1.2.3 - Andre lover, forskrifter og aktuelle dokumenter

I tillegg kan følgende lover og forskrifter være av betydning:

- Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning
- Forskrift om begrensning av forurensning
- Kommunal beredskap mot akutt forurensning - en veiledning
- Kommunens myndighet og plikter etter forurensningsloven
- HMS-perm for bruk ved store oljevernaksjoner
- Instruks og varslings skjema for 110-sentraler og Kystradiostasjon
- Mal for beredskapsplaner for den enkelte kommune
- Andre publikasjoner fra SFT
- www.pil.no/Ressursbank/Fagomrader/Miljo/RVK/
- www.lovdatab.no

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

1.3.0 - Godkjenning og ikrafttredelse

Beredskapsplanen er forelagt **Kystverkets Operative avdeling**, med hjemmel i *Lov av 13. mars 1981, nr. 6 om Vern mot forurensning og om avfall, jfr. § 44 første ledd.*

Dato: _____

Beredskapsplanverket er gjeldende fra: **01.01.2009**

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

1.4.0 – Avtaleforhold mellom deltagende kommuner

Mellom de 7 nedenfor nevnte kommuner er det inngått en avtale om samarbeid om beredskap mot akutt forurensning.

Avtalen er vedtatt i de respektive kommunestyre på de angitte datoer.

Avtalene er arkivert i de respektive kommuners arkiver.

Et eksemplar av undertegnede avtaler oppbevares i den enkelte kommune, og hos IUAs sekretariat.

KOMMUNE	AVTALE VEDTATT (Dato)	SAK
Steinkjer	19.11.97	135/97
Snåsa	02.10.97	83/97
Verran	18.09.97	77/97
Inderøy	08.10.97	0047/97
Mosvik	05.11.97	35/97
Verdal	03.11.97	0080/97
Levanger	04.12.97	118/97

1.4.1 - Avtalens innhold

§ 1. Delegering av myndighet til IUA

Kommunens myndighet etter § 47 i forurensningsloven delegeres herved til IUA. Delegasjonen vedtas med hjemmel i Lov av 25.09.92 om kommuner og fylkeskommuner § 27, jfr. også forurensningslovens § 83.

§ 2. Formål og beskrivelse

Virkeområdet for avtalen er kommunene i regionen. Kommunene er:

1. Steinkjer
2. Snåsa
3. Verran
4. Inderøy
5. Mosvik
6. Verdal
7. Levanger

For kommunene Steinkjer, Snåsa, Verran, Inderøy og Mosvik ivaretas branntjenesten av Inn-Trøndelag brannvesen IKS.

Kommunene Inderøy og Mosvik ble sammenslått til Inderøy kommune 01.01.2012. Samarbeidet skal sette eierkommunene i stand til å møte kravene til kommunal beredskap mot akutt forurensning. Samarbeidet skal gi eierkommunene den mest kostnadseffektive beredskap.

§ 3. Avtalens varighet

Avtalen er ikke tidsavgrenset. Den kan sies opp etter vedtak i formannskap/kommunestyre. Oppsigelsestiden er 6 måneder, og oppsigelsen virker fra 1. januar påfølgende år. Avtalen kan reforhandles dersom en av kommunene krever det. Ved reforhandling gjelder de samme frister som ved oppsigelse.

§ 4. Organisering

Kommunenes beredskapsplikt mht. planlegging, budsjettering og rapportering ivaretas av sekretariatet Inn-Trøndelag brannvesen. Ved aksjoner settes aksjonsledelse ihht beredskapsplan/operativ del.

Sekretariatet er tillagt Inn-Trøndelag brannvesen IKS.

§ 5. Årsplaner og årsrapporter

Beredskapsstyret skal legge fram forslag til årsrapport med regnskap for foregående år, samt forslag til årsplan med budsjett for påfølgende år. Årsrapport, årsplan og budsjett behandles av årsmøtet. Eierkommunene skal innen 1. juni få tilsendt årsmøtets forslag til årsplan med årsbudsjett for påfølgende år til godkjenning.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

§ 6. Økonomi

Utstyr i enkeltkommunene:

Basisutstyr dekkes av hver enkelt kommune i henhold til pkt. 3.5.

Investering i fellesutstyr til depoter:

Eierkommunene hefter kollektivt for eventuelle låneopptak som delfinansiering av utstyr plassert ved hoveddepoter og eventuelle andre steder som vedtas.

Kompetanseutvikling:

Utgifter til generell kompetanseutvikling dekkes av hver enkelt kommune. Utgifter til spesiell kompetanseutvikling dekkes av regionen.

Driftsutgifter:

Årlige driftsutgifter for regionen fordeles på kommunene etter folketallet. Statistisk Sentralbyrås siste oppdaterte tall legges til grunn. Beredskapsstyrets forslag til årlig driftsbudsjett skal godkjennes av kommunene i årsmøtet.

Regnskap

Regnskap føres av sekretariatet.

Revisjon

Regnskapet revideres av Inn-Trøndelag brannvesen IKSs revisor.

§ 7. Eiendomsrett til materiell

Fellesmateriell som er anskaffet i forbindelse med tidligere og framtidig interkommunal beredskap er deltakende kommuners felles eiendom. Utstyr utover dette er den enkelte kommunes eiendom.

§ 8. Godkjenning av beredskapsplanen

Avtalen er betinget av at beredskapsplanen er godkjent av Statens forurensningstilsyn.

§ 9. Vesentlige endringer

Dersom det blir nødvendig å endre beredskapsplanens virkeområde eller omfanget i vesentlig grad, skal slike endringer gjøres ved tilleggsavtaler eller fornyet avtale. Denne avtalen er utferdiget i 2 eksemplarer, hvorav et eksemplar beholdes av kommunen, og et eksemplar arkiveres ved beredskapssekretariatet. Avtaleteksten er gjengitt i beredskapsplanen.

Avtalen er godkjent avkommune dato:..... sak nr.....

.....
Sted/dato

.....
Ordfører

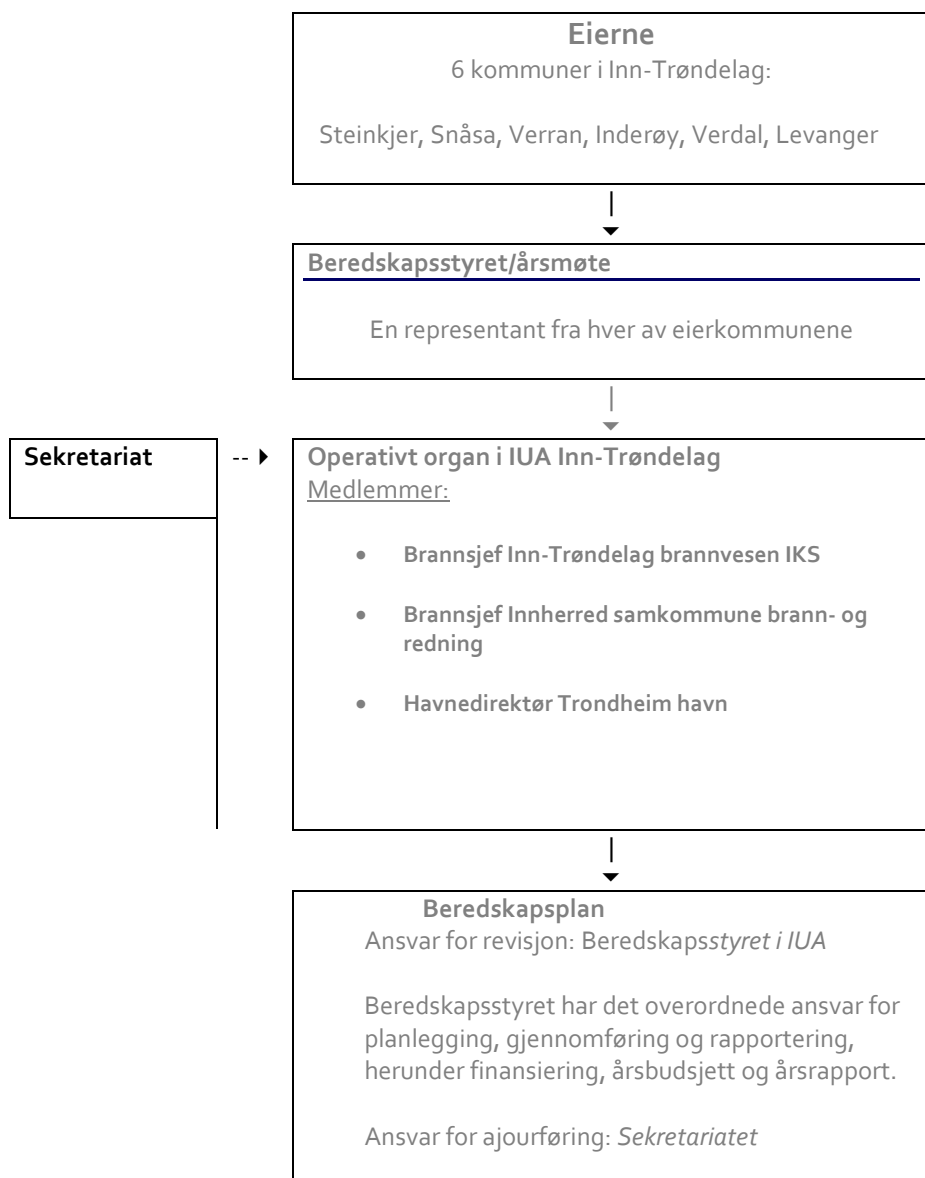

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

1.5.0 - Den interkommunale beredskapsorganisasjonen

Formell organisering

1.5.1 - Styret i IUA Inn-Trøndelag

1. Styret skal ivareta eierkommunenes beredskapsplikt.
2. Styret har ansvar for planlegging, gjennomføring og rapportering, herunder finansiering, årsbudsjett og årsmelding.
3. Økonomiplan og årsbudsjett er ikke endelig før det foreligger vedtatt budsjett i alle berørte kommuner.
4. Styret har ansvar for at det til enhver tid foreligger en hensiktsmessig beredskapsplan, og at denne revideres ved behov, minst hvert 4. år.
5. Styret skal påse at personell- og utstysressursene er tilstrekkelige i forhold til skadepotensialet i regionen, herunder at personellet blir gitt nødvendig utdanning og får muligheter til å perfeksjonere seg slik at beredskapsorganisasjonen kan løse sine oppgaver.
6. Aksjonsledelsen er **IUA**s operative organ som trer sammen ved aksjoner.

1.5.2 - Sekretariatet

Sekretariatet, som er tillagt **Inn-Trøndelag brannvesen IKS**, har følgende oppgaver:

1. sørge for å utarbeide, vedlikeholde og etterleve beredskapsplan for IUA
2. utarbeide forslag til årsplan og årsbudsjett
3. sørge for at regnskap blir ført
4. utarbeide forslag til årsmelding med årsregnskap
5. bidra med sekretærhjelp ved utarbeidelse og revisjon av beredskapsplan
6. samordne eierkommunenes virksomhet når det gjelder utstyr
7. samordne eierkommunenes virksomhet når det gjelder kompetanseutvikling, utarbeide forslag til øvingsplan og rapporter til Kystverket

1.5.3 - Opplæringsplan

Beredskapen i regionen skal øves minimum en gang pr år.
Øvelser tilstrebes planlagt slik at øvelsesinnhold har en progresjon fra år til år.

Kystverket oversendes årsplan for øvelsesvirksomheten i god tid før årsskiftet.

Etter avholdt øvelse, skal IUA rapportere til Kystverket, en evalueringsrapport, der det legges vekt på erfaringer som innsatsmannskaper oppsummerer.

Personell som er tilknyttet IUA og kommunenes beredskapsorganisasjon, skal gis nødvendig opplæring for å fylle sin funksjon i beredskapen.
Denne kompetansen skal vedlikeholdes og oppdateres øvelser.

Nøkkelpersonell på ulike nivåer i organisasjonen skal gis den nødvendige formelle og praktiske kompetanse ved kurs/opplæring spesielt innrettet for dette formål.

Styret gjennom sekretariatet er ansvarlig for at det utarbeides opplæringsplaner og at slik opplæring tilbys personellet.

1.5.4 – Fordeling ledelsesansvar

Brannvesenet

Brannvesenet vil normalt lede innsats mot akutt forurensning på land og sjø.

Brannvesenet ivaretar funksjoner som leder aksjon/informasjon, samt arbeidsleder skadested.

Brannvesenet vil planlegge innsats, herunder anskaffelser, lagring og vedlikehold av materiell samt opplæring og øvelse av eget personell. Planlegging m.v. skal samordnes med havnevesenet og andre som inngår i beredskapen.

Havnevesenet

Havnevesenet vil normalt være en ressurs for brannvesenet ved akutt forurensning på sjø.

Planlegging m.v. skal samordnes med brannvesenets planlegging og andre som inngår i beredskapen.

Politi

Politiet forutsettes å ivareta sine oppgaver etter de gjeldende regler og bestemmelser for politimyndighet. Politiets plikter under aksjoner vil normalt være de samme som ved branntilfeller. Ved kombinerte rednings- og forurensningsaksjoner vil det være politimesteren i vedkommende politidistrikt som har aksjonsledelsen.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

1.5.5 – Kommunalt ansvar

Den enkelte kommune sørger for opplæring av personell i eget brannvesen/havnevesen innen bekjempelse av akutt forurensning, i samarbeid med **IUA**.

Ved deltakelse i kurs/øvelser som er bestemt av IUA må kommunen selv dekke lønn for deltakere og utgifter til vikar der dette er nødvendig av hensyn til beredskap. **IUA** dekker kursavgifter og utgifter til reise og opphold.

Utgifter i forbindelse med lokale aksjoner må forskutteres av den enkelte kommune. Vedkommende kommune må selv søke refusjon fra skadevolder eller Staten.

1.5.6 – Aksjon i regi av IUA Inn-Trøndelag

Ved større akutt forurensning, som lokalt aksjonsorgan ikke makter å ta hånd om, eller ved tilfeller som berører flere kommuner, går IUA inn som aksjonsledelse.

Aksjonsledelsen kan suppleres med vedkommende kommune(r)s brannsjef eller havnesjef som rådgivere, avhengig av om aksjonen er på land eller på sjøen.

Politimesteren i det politidistriktet hvor ulykken skjer, vil være en naturlig del av rådgiverstaben.

Aksjonsledelsen skal videre, i nødvendig utstrekning, knytte til seg eksterne rådgivere, f.eks. representanter for:

Kystverket

Fylkesmannen

Sivilforsvaret

Oljeselskaper

Beredskapspliktig industri

Losvesen

Skadesaneringsfirmaer

Forsvaret

Aksjonsledelsen skal også, i nødvendig utstrekning, etablere stab og skadestedsledelse

Aksjonsledelsen skal tidligst mulig ta initiativ til å identifisere skadevolder mht. erstatningsspørsmål.

Aksjonsledelsen skal tidligst mulig sørge for økonomisk garanti fra KYV, for utgifter i forbindelse med aksjonen. Aksjonsledelsen skal holde KYV fortløpende orientert om aksjonen

Ved overgang fra 1. innsats, til grundigere skadebegrensning, evt. skadesanering, skal det om nødvendig etableres fast aksjonsledelse, stab og skadestedsledelse.

IUA kan evt. overføre skadesaneringsarbeidet i sin helhet, også ledelse/koordinering, til lokalt aksjonsorgan (*lokalt brannvesen eller annet kompetent organ*).

1.5.7 - Utstysstruktur

Den utstyrmessige beredskap skal organiseres etter følgende struktur:

BASISUTSTYR

Det forutsettes at samtlige lokale brannstasjoner har i sin oppsetning, for innsats generelt:

*håndredskaper (verktøy, spader, koster o.l.)
vannpumper
slangemateriell, spyleutstyr
utstyr for utvendig tetting av tanker
rørklammer for ulike rør dimensjoner
sluktettere i ulike dimensjoner
oppsamlingskar (selvreisende PVC), minst 1000 l
minst 5 sekker absorberende middel (bark)
stor armert presenning (for tildekking av tankbil)
eksplosimeter
pH-papir for bestemmelse av syre/base
kommunikasjonsutstyr (3 sett)
kikkert
vimpel for bestemmelse av vindretning
Farlig Gods perm
førstehjelpskoffert*

Det forutsettes at vedkommende brannvesen med overstående utstyr kan gå i innsats ved enkle former for akutt forurensning, som f.eks. mindre utslipp i forbindelse med biluhell eller utslipp av stoffer med lav helserisiko.

Ressursoversikt Operativ del

1. LITEN UTSTYRSMENGDE FOR INNSATS PÅ LAND
2. STOR UTSTYRSMENGDE FOR INNSATS PÅ LAND
3. LITEN UTSTYRSMENGDE FOR INNSATS PÅ SJØ
4. MIDDELS UTSTYRSMENGDE FOR INNSATS PÅ SJØ

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

1.6.o - Årsbudsjett

Styret setter hvert år opp budsjettforslag for kommende år.

Forslaget oversendes kommunene i løpet av september, for å komme med i den årlige behandling av kommunebudsjettet.

Utgiftsfordelingen er beregnet med et kronebeløp pr. innbygger.

Alle områdene innen beredskapsplanen er vurdert likt, med bakgrunn i **ROS- analyser**.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

1.6.1 - Revisjon

Regnskapet for IUA Inn-Trøndelag region 23, revideres av revisjonsselskapet *KomRev Trøndelag IKS* i Steinkjer.

1.6.2 – Regnskap ved aksjoner

Skadevolder er ansvarlig for alle utgifter som forårsakes ved akutt forurensning. Men det kan oppstå situasjoner som gjør at erstatning ikke kan oppnås p.g.a.:

- *Skadevolder er ukjent eller kan ikke oppspores.*
- *Skadevolder er ikke betalingsdyktig.*
- *Skadevolder er helt eller delvis skadefri av juridiske grunner, f.eks. p.g.a. sjølovgivningens begrensingsregler.*
- *Skadevolder påviser at utgiftene er urimelige i forhold til den fare for skade som forelå da aksjonen ble satt i verk.*

Ved aksjoner mot akutt forurensning som utvilsomt skyldes ordinær virksomhet innen kommunens grenser, kan det gis økonomiske garantier for kommunens/brannvesenets utgifter.

Ved beregning av utgiftene, skal det tas hensyn til kostnader ved bruk av eget personell og materiell.

Staten kan ved større aksjoner gi økonomiske garantier eller forskuttere kommuner/brannvesen kostnader forbundet med aksjoner.

Dersom statlige midler er bevilget til aksjonen, skal SFT's regler for godtgjørelse og kontoplan for aksjoner følges. Det vises i den forbindelse til *SFT's veileder 98:04 om tilståelse av økonomiske garantier i forbindelse aksjoner mot akutt forurensning.*

Føring av regnskap under aksjoner skal skje etter kontoplan godkjent av SFT.

Aksjonsledelsen må vurdere nødvendigheten av de aktuelle tiltak og påse at kostnadene står i rimelig forhold til de skader tiltakene tar sikte på å avverge.

I tvilstilfelle, og når situasjonen tillater det, skal aksjonsledelsen rådføre seg med skadevolder/assurandør eller SFT, slik at kommunen/brannvesen kan få refundert sine utgifter uten innsigelse.

Før endelig dekning gis av staten, må kommunen/brannvesen i rimelig grad ha dokumentert at det ikke er mulig å få dekning fra skadevolder.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

2.1.0 - Formålsparagraf

Beredskapsplanen er et styringsverktøy for den interkommunale beredskapsorganisasjonen i Inn-Trøndelag, og skal sikre at iverksettelse av tiltak når en forurensningssituasjon inntreffer.

Den interkommunale beredskapsorganisasjonen skal aktiviseres når et varsel om akutt forurensning indikerer at det er en hendelse på nivå 3 eller høyere, jf. operativ del. I tillegg skal organisasjonen kunne gi den enkelte kommune, skadevolder og eventuelt Kystverket ressursmessig bistand ved akutte forurensningstilfeller.

Planen skal, så langt det er mulig, gi den enkelte anvisning på hvordan de skal forholde seg når **IUA** aktiviseres.

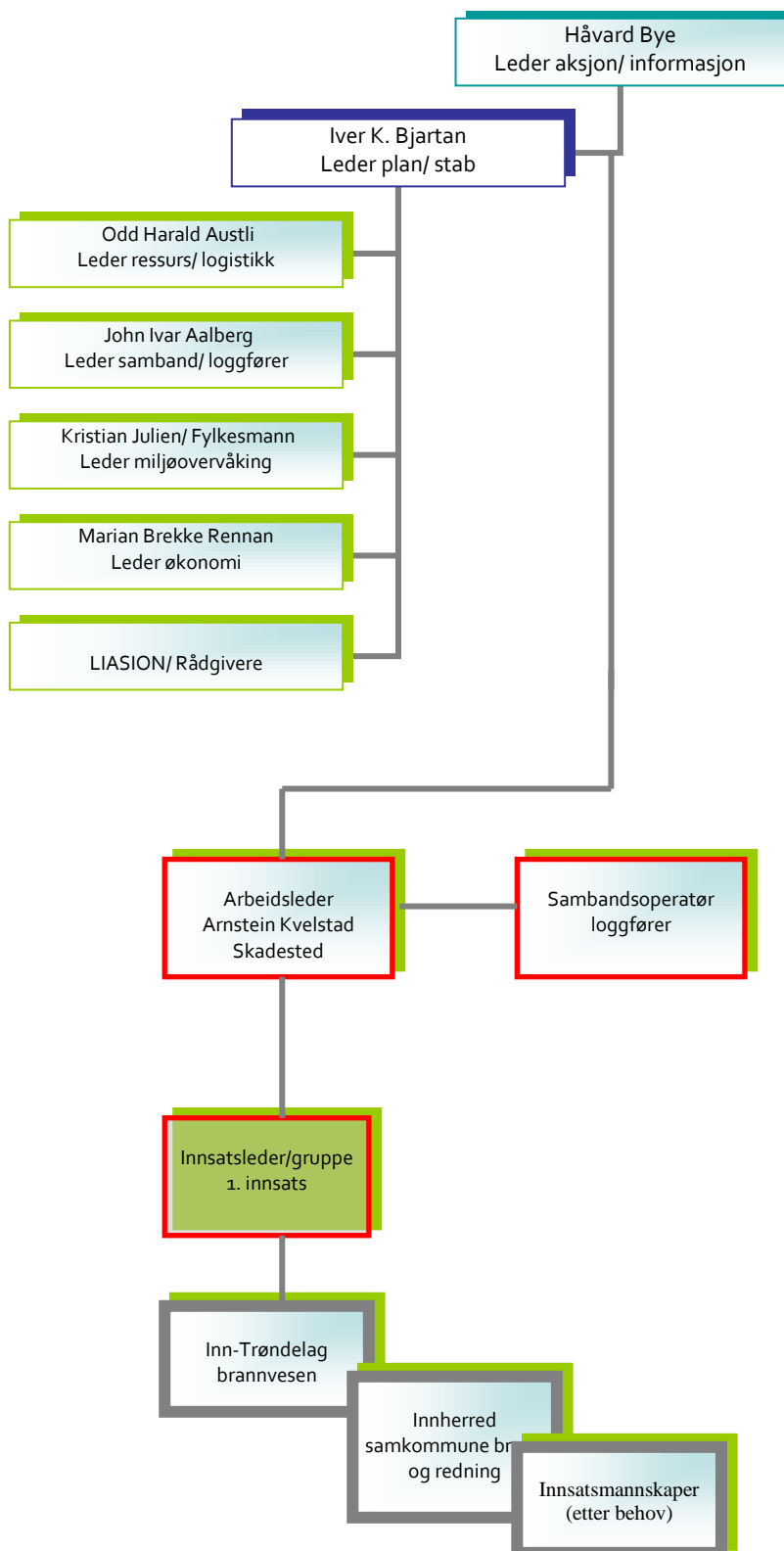
Det etterstrebes at hele organisasjonen tilegnes gode fagkunnskaper gjennom opplæring og rutinemessige øvelser.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

2.1.1 - IUAs beredskapsorganisasjon

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

2.1.2 - Aksjonsledelse

Ved aksjoner på nivå 3 og 4 vil aksjonsledelsen innta sin plass i aksjonsentralen

Aksjonsledelsen på nivå 3 vil være sammensatt av IUAs medlemmer.

Så langt som mulig vil den enkeltes funksjon være slik oppstillingen nedenfor viser.

På nivå 4 vil IUA bli supplert med KYV ledelse ved aksjoner.

På nivå 4 vil IUAs medlemmer og annet IUA personell stå til KYVs disposisjon både når det gjelder funksjoner i aksjonssammenheng og lokalkunnskap.

AKSJONSLEDERE/STAB

Funksjon	Navn	Tittel	Telefon
Leder aksjon/informasjon AKL	Håvard Bye	Brannsjef	934 915 99
Leder plan/ stab OPL	Iver K. Bjartan	Varabranssjef	930 55 110
Arbeidsleder skadested	Arnstein Kvelstad	Brannsjef	74 06 52 70 480 944 35
Innsatsleder gruppe/lag 1. utrykning	Vakthavende befal Inn-Trøndelag brannvesen	Overbefal	
Leder økonomi	Marian Brekke Rennan	Stabsleder	930 58 972
Leder samband Loggfører	John Ivar Aalberg	Branninspektør	932 08 154
Leder ressurs Logistikk	Odd Harald Austli	Brannmester	454 81 101
Liaison Bindeledd stab	Inn-Trøndelag brannvesen	Vertsbrannvesen	
Leder miljøovervåking	Kristian Julien Fylkesmannen	Rådgiver	
Rådgivere – etter behov			

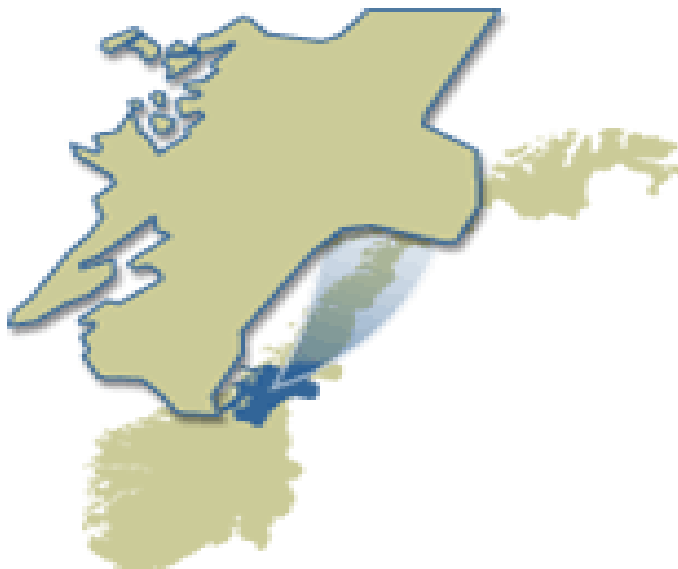
REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

2.1.3 - Geografisk virkeområde

IUA Inn-Trøndelag region 23 dekker følgende kommuner:

- Snåsa kommune
- Steinkjer kommune
- Inderøy kommune
- Verran kommune
- Verdal kommune
- Levanger kommune

2.1.4 - Aksjonsentral

Aksjonsentralen etableres i utgangspunktet på brannstasjon Steinkjer, eller i nærhet av skadested etter nærmere vurdering

Tilgjengelige ressurser som må etableres:

- Møterom
- Tilgang til kjøkken- og spiserom
- Stasjonære og bærbare datamaskiner
- Tilgang til nettverk
- Tilgang til telefoner/firmatelefoner
- Sambandsutstyr
- Kartverk (digitalt nettbasert og papirutgave)

Ansvar for tilrettelegging m.v. som anskaffes til bruk i aksjonsentral er tillagt Aksjon-/informasjonsleder.

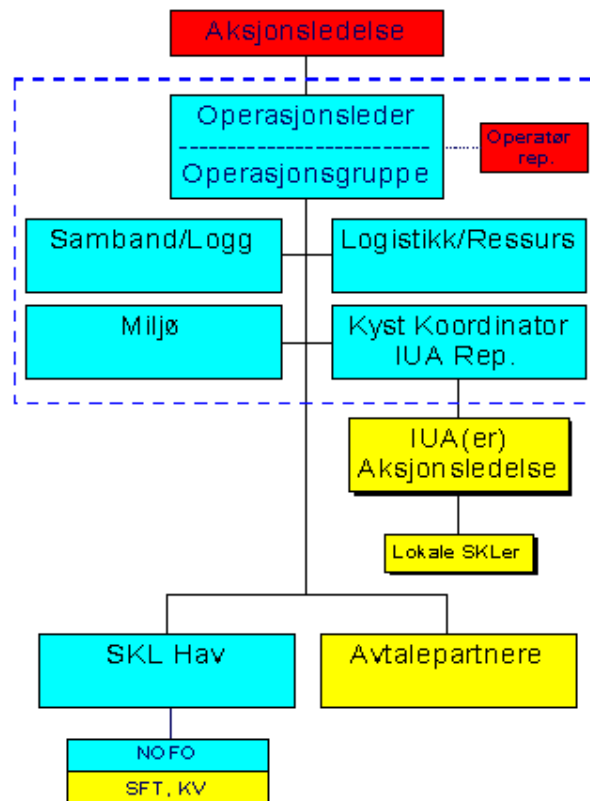
REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

2.1.5 - Oljevernaksjoner som ledes av KYV

Ved store forurensningsaksjoner der KYV har aksjonsledelsen, skal IUA etter anmodning fra og på vegne av KYV, ivareta den regionale operative ledelse av aksjonen (Jf. forurensningsloven § 47 om bistandsplikt).

Organisasjonsmønsteret og IUAs plass er vist i skissen.

Organisasjonskartet viser hvordan en beredskapsorganisasjon i tilfellet en større akutt forurensningssituasjon som krever aksjoner både på havet og i kyst- og strandsonen. Operatørselskapet, gjennom NOFO, kan mobilisere ressurser gjennom inngåtte avtaler med bl.a. Kystverket, IUA etc.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

2.1.6 - Aksjonsnivåer

NIVÅ 1 – ANSVARLIG FOR AKSJON: - SKADEVOLDER

Skadevolder aksjonerer med sin beredskapsorganisasjon.

Kommunen/brannvesenet og eventuelt IUA kontrollerer at skadevolder har iverksatt nødvendige tiltak.

NIVÅ 2 – ANSVARLIG FOR AKSJON: - KOMMUNEN

Ved mindre tilfeller av akutt forurensning som normalt kan inntreffe i kommunen.

Enkeltkommunen/brannvesenet aksjonerer i henhold til egen plan, men med eventuell ressursbistand fra IUA. Kommunens/brannvesenets utpekte aksjonsleder leder aksjonen.

NIVÅ 3 – ANSVARLIG FOR AKSJON: - IUA OG VERTSKOMMUNE

Ved tilfeller av akutt forurensning der oppgaven er større enn den enkelte kommune kan klare, aksjonerer IUA på vegne av en eller flere enkeltkommuner. Denne beredskapsplan dekker slike aksjoner.

NIVÅ 4 – ANSVARLIG FOR AKSJON: - KYD, IUA IVARETAR REGIONAL LEDELSE

På nivå 4 vil IUAs regionale aksjonsledelse bli erstattet med Kystverkets ledelse ved aksjoner.

På nivå 4 vil IUAs medlemmer og tilknyttet personell stå til Kystverkets disposisjon både når det gjelder funksjoner i aksjonssammenheng og lokalkunnskap

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

2.2.1 – Vakt og beredskap

IUA's vaktsystem baserer seg på at meldinger om akutt forurensning varsles til brannvesenets nødsentral via telefonnummer 110.

110 sentralen foretar videre varsling i.h.h.t utarbeidet varslingsplan for IUA Inn-Trøndelag.

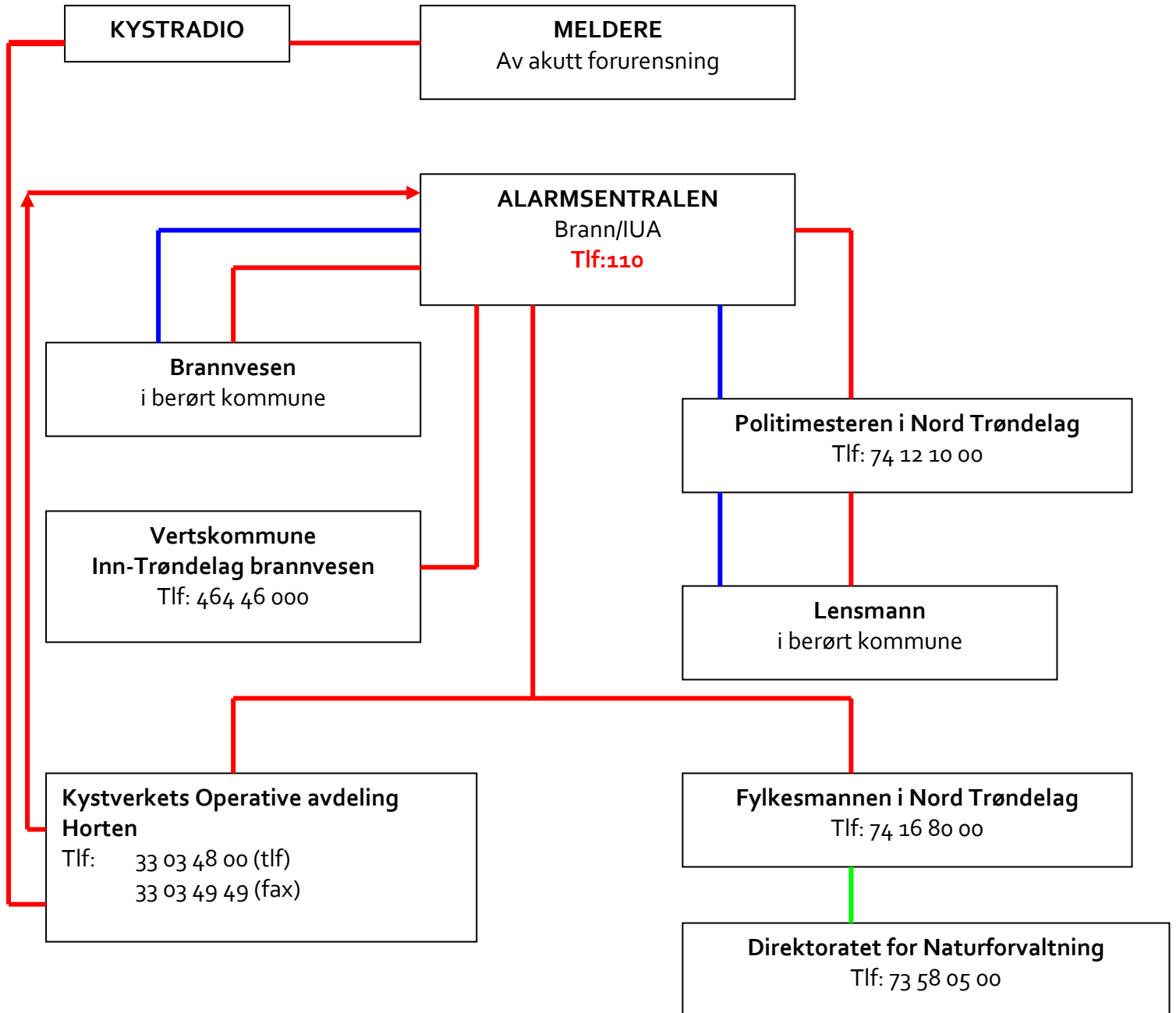

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

VARSLINGSPLAN

IUA
Inn-Trøndelag

Varsel Forurensningsnivå 1 og 2

Varsel Forurensningsnivå 3 og 4

Orienteringsvarsel alle nivå

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

2.2.2 - Mobilisering

Mobilisering etter varslings av akutt forurensning gjennomføres ut fra det omfang som beskrives ved varslingsen. I tillegg til livreddende innsats, brann- og eksplosjonsfare mv. vurderes

- **Miljørisiko og nødvendige tiltak for reduksjon av konsekvenser for miljøet**

Etter mobilisering av første innsats og planlegging av ytterligere behov og ressurstilgang, vil det eskalering av mobilisering bli fortløpende vurdert.

2.3.0 – Kartlegging av skade

Bakgrunn:

Melding om akutt forurensning er gitt, og det foreligger ikke tilstrekkelige opplysninger

Handling:

Aksjonsleder skal påse at følgende opplysninger innhentes:

- *hvilket stoff det gjelder*
- *mengde*
- *giftighet*
- *brann- og eksplosjonsfare*
- *om utslippet er stoppet*
- *værdata*
- *spredning og utstrekning*
- *hva som er truet i.h.h.t. oversikt over sårbare områder*

2.3.1 - Situasjonsvurdering

Bakgrunn:

Melding om akutt forurensning er gitt, og opplysninger er innhentet

Handling:

Aksjonsleder skal vurdere innhentede opplysninger om:

- *hvilket stoff det gjelder*
- *mengde*
- *giftighet*
- *brann- og eksplosjonsfare*
- *om utslippet er stoppet*
- *værdata*
- *spredning og utstrekning*
- *hva som er truet i.h.h.t oversikt over sårbare områder*

og ut fra disse foreta en foreløpig situasjonsvurdering, samt planlegge eventuelle tiltak.

2.3.2 – Formell etablering av aksjonsentral

AKL etablerer seg i egnete lokaler nært skadested.
Sted for AKL blir oppgitt ved varsling.

Bakgrunn:

Forutsetningen for etableringen er:

- Akutt forurensning på nivå **3** eller **4** er observert og melding gitt
- Situasjonsvurdering er foretatt
- Det er besluttet å iverksette aksjon
- Intern varsling er gjennomført
- Aksjonsentral besluttet opprettet.

Handling:

Aksjonsleder skal:

- Formelt sette Stab
- Fordele ansvarsområde til arbeidsleder skadested (sjø/land)
- Sørgе for at aksjonsentralen bringes i operasjonsdyktig stand, alarmere tilgjengelige mannskaper- og utstyrsressurser som ikke er i beredskap
- Intern forvarsling
- Gi situasjonsrapport til Kystverket
- Anmode om evt. garantier fra skadevolder eller Kystverket

Samband:

- Ved aksjoner på sjøen benyttes fortrinnsvis kanalene 6, 10, 12, 67, 69 og 73 i det maritime VHF-sambandet. SKL benytter kanal 67.
- Ved aksjoner på land kan brannvesenets sambandskanaler benyttes.
- Der politiet involveres, benytter de eget sambandsopplegg.

2.3.3 - Innsatsplanlegging

Bakgrunn:

Innsatsplanlegging foretas når følgende forutsetninger er oppfylt:

- Forurensningen er observert og melding gitt
- Situasjonsvurdering foretatt
- Aksjon besluttet iverksatt
- Skadestedsleder utpekt

Handling:

Aksjonsledelsen skal:

- innkalle nøkkelpersonell/ledere og rådgivere
- avgjøre oppstartingsstrategi for skadebekjempelsen
- kartlegge status på mobilisering av beredskapstyrken i.h.h.t 1. innsats
- aktivisere ressurser av brannpersonell i regionen
- vurdere eventuell ytterligere bistand
- rekognosere/overvåke
- forestå administrasjon og økonomi
- etablere informasjonstjeneste og eventuelt utarbeide pressemelding

Arbeidsleder skadested skal:

- skaffe seg oversikt over situasjonen
- ta kontakt med stab og rådgivere
- opprette kommandoplass og samband
- forhåndsplanlegge/rekvirere/disponere ressurser
- planlegge gjennomføringen av aksjonen

2.3.5 - Avslutning av aksjon

Bakgrunn:

Aksjonsleder har bestemt at aksjonen skal avsluttes.

Handling:

Aksjonsleder skal:

- informere alle parter om avslutning og kontrollere at dette iverksettes
- varsle skadestedskommunens tekniske sjef om overtakelse av ansvar for oppfølging av etterarbeid etter aksjonen
- ta vare på aktuell informasjon og avklare hvordan det videre informasjonsarbeidet skal ivaretas.
- avslutte inngåtte leie-, kjøp- og innsatsavtaler
- samle dokumentasjon for hele aksjonen
- planlegge å iverksette rengjøring av utstyr
- sørge for transport av utstyr til depot for reparasjon og lagring
- bygge ned etablert og innleid sambandsutstyr
- avtale med alle mannskaper sted for avlevering av dokumentasjon
- utarbeide rapport for aksjonen og sende denne til deltakende brannvesen, lokalt politi, Kystverket, SFT og beredskapsutvalget
- evaluere aksjonen.

HMS aksjon

HENSIKT OG OMFANG

Dokumentet beskriver retningslinjene for å ivareta HMS arbeidet når IUA Inn-Trøndelag fører tilsyn eller aksjonerer ved uønskede hendelser med fare for sikkerheten og/eller akutt forurensning på sjø eller land.

Dokumentet beskriver hvordan IUA Inn-Trøndelag følger opp kravene til HMS i.h.h.t. internkontrollforskriften.

Sekretariatet i IUA Inn-Trøndelag skal påse at Helse, Miljø og Sikkerhet etterlevs når stab settes og aksjoner ledes av IUA Inn-Trøndelag

Sekretariatet i IUA Inn-Trøndelag skal være faglig rådgiver vedrørende risikovurderinger og sikkerhets/- og beredskapsspørsmål innenfor IUA Inn-Trøndelag sitt arbeidsfelt og i samarbeid med øvrige medlemmer i styret.

ANSVAR OG MYNDIGHET

Aksjon/-informasjonsleder

Ansvar for at hele aksjonsorganisasjonen handler i henhold til dette dokument og at det utarbeides nødvendig dokumentasjon i innsatsordre, aksjonsplaner og loggføring

Leder plan/ stab

Ansvarlig for at alle som har funksjon i aksjonsorganisasjonen er godt kjent med, og forstår innholdet i dette dokumentet. I tillegg er funksjonslederen ansvarlig for at HMS-punkter legges inn i styrende dokumenter for aksjonen (aksjonsplaner, innsatsordrer) samt at bl.a. IUA gis nødvendig veiledning for oppfølging av HMS-arbeidet.

Øvrige ledere

Ansvar for HMS for egen funksjon/enhet. Alle ledere kan under aksjon og på eget initiativ stoppe arbeid som bryter med HMS - kravene.

Innsatspersonell

Plikter å medvirke aktivt til å nå mål og gjennomføre handlingsplaner og tiltak som aksjonsledelsen har satt for HMS-arbeidet. Personellet har et selvstendig ansvar for å rette seg etter de retningslinjer som utarbeides av etaten og avdelingen for å sikre et arbeidsmiljø med optimal sikkerhet.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

Aktuelle lover og forskrifter

Nødvendige lover og forskrifter for personellet som arbeider i aksjonsorganisasjonen skal være tilgjengelig. For stabspersonellet er tilgang gjennom internett akseptabel løsning, men for personell som arbeider i felt, skal minimumstiltak etterleves under innsats. Relevante lover og forskrifter skal være tilgjengelig for innsattpersonellet.

Kunnskap og ferdigheter

Beredskapsavdelingens ledere og personell skal sikre at alle som har oppgaver i aksjonsorganisasjonen har kunnskap og ferdigheter til å utføre det arbeidet de blir pålagt å gjøre på en helse-, miljø-, og sikkerhetsmessig forsvarlig måte. Ingen skal settes til arbeid som de ikke har forutsetninger, kompetanse, personlig verneutstyr eller tilstrekkelig sikkert utstyr til å kunne gjennomføre på en sikker og forsvarlig måte.

Mål og tiltak

Det er en overordnet målsetning at aksjonen skal gjennomføres uten skade på personell.

Ved alle aksjoner skal følgende minimumstiltak iverksettes:

- Innsatsmannskaper skal forsikre seg om at det ikke er gassfare i området det skal arbeides i
- Innsattpersonell skal benytte personlig verneutstyr
- ved risikofylte aksjoner har arbeidsleder skadested ansvar for at en risikovurdering gjennomføres, og at forebyggende tiltak iverksettes før innsattpersonellet iverksetter arbeidet
- arbeidsutstyret som benyttes skal være sertifisert og holde nødvendige standarder før dette benyttes
- det skal være tilgjengelig enkelt førstehjelpsutstyr for hver arbeidsgruppe og for selvstendige lag som opererer langt fra andre enheter
- det skal foreligge planer for håndtering av personell som av ulike årsaker trenger legebehandling/transport til sykehus
- alle som deltar i aksjonen skal ha nødvendig HMS opplæring
- i første innsatsordre og i aksjonsplanene skal det tydelig fremgå organisering, ansvar og myndighet. Se for øvrig pkt. 1

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

Rapporterings- og oppfølgingsrutiner

- Alle deltakende enheter skal rapportere HMS status og avvik i sine rutinemessige rapporter. Skader og hendelser skal rapporteres til aksjonsledelsen umiddelbart på telefon/VHF etterfulgt av utfylt skadeskjema fra Arbeidstilsynet. Nestenulykker rapporteres i situasjonsrapporter.
- Aksjonsledelsen bør legge opp til HMS inspeksjoner for å følge opp at HMS arbeidet følges opp som forutsatt.
- Erfaringer fra aksjoner skal benyttes til å forbedre de HMS rutiner som etableres.
- Rapporten som utarbeides etter at aksjonen er avsluttet, skal inneholde et punkt om erfaringer mht. skader, hendelser og nestenulykker, slik at erfaringene kan bidra i det videre skadeforebyggende arbeidet.

Hensikt og omfang

Dokumentet beskriver retningslinjene for å ivareta HMS arbeidet når Kystverket fører tilsyn eller aksjonerer ved uønskede hendelser med fare for sjøsikkerheten og/eller akutt forurensning. Dokumentet presiserer ansvar og viser til de minstekrav som gjelder for aksjonsorganisasjonen, funksjonslederne og personellet for øvrig. Dokumentet beskriver hvordan Kystverket følger opp kravene til HMS iht. internkontrollforskriften.

Ansvar og myndighet

Ansvaret for oppfølging av dette dokumentet er:

Aksjonsleder: Ansvar for at hele aksjonsorganisasjonen handler i henhold til dette dokument og at det utarbeides nødvendig dokumentasjon i aksjonsordre, m.v..

Operasjonsleder: Ansvarlig for at alle som har funksjon i aksjonsorganisasjonen er godt kjent med, og forstår innholdet i dette dokumentet. I tillegg er funksjonslederen ansvarlig for at HMS-punkter legges inn i styrende dokumenter for aksjonen (aksjonsordre m.v) samt at bl.a. IUA og SKL sjø gis nødvendig veiledning for oppfølging av HMS-arbeidet.

Øvrige ledere: Ansvar for HMS for egen funksjon/enhet. Alle ledere kan under aksjon og på eget initiativ stoppe arbeid som bryter med HMS - kravene.

Innsatspersonell: Pliktet å medvirke aktivt til å nå mål og gjennomføre handlingsplaner og tiltak som aksjonsledelsen har satt for HMS-arbeidet. Personellet har et selvstendig ansvar for å rette seg etter de retningslinjer som utarbeides av etaten og avdelingen for å sikre et arbeidsmiljø med optimal sikkerhet.

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

Aktuelle lover, forskrifter og annen HMS-dokumentasjon

I aksjonssentralen skal Kystverkets/NOFOs HMS permen, samt nødvendige lover og forskrifter for personellet som arbeider i aksjonsorganisasjonen skal være tilgjengelig. For stabspersonellet er tilgang gjennom internett akseptabel løsning. For personell som arbeider i felt skal personellet få utlevert en HMS-håndbok samt ha muligheter til å få tilgang til relevante lover og forskrifter.

Kunnskap og ferdigheter.

Personell som har oppgaver i aksjonsorganisasjonen skal ha kunnskap og ferdigheter til å utføre det arbeidet de blir pålagt å gjøre på en helse-, miljø-, og sikkerhetsmessig forsvarlig måte. Ingen skal settes til arbeid som de ikke har forutsetninger, kompetanse, personlig verneutstyr eller tilstrekkelig sikkert utstyr til å kunne gjennomføre på en sikker og forsvarlig måte. Dette er særlig viktig å påse ved store og langvarige statlige aksjoner hvor bl.a. kommunene benytter eksternt personell og frivillige.

Mål og tiltak

Ved alle aksjoner skal det utarbeides aksjonsspesifikke målsetninger. Generelle målsetninger vil være:

Det er en overordnet målsetning at aksjonen skal gjennomføres uten personellskader.

Hovedmålene med HMS-arbeid under oljevernaksjoner og øvelser er, i prioritert rekkefølge, å:

- Unngå at mennesker skades, både mht direkte skade og påvirkning som kan medføre fremtidige helseskader
- Minimere og begrense skadene på miljøet, samt unngå sekundærskader som følge av aksjonen
- Unngå skader på materiell/utstyr

De primære virkemidlene for å oppnå disse HMS-målene er å forebygge skader og uønskede hendelser gjennom å:

- Sørge for god informasjon og opplæring til involvert personell
- Identifisere, vurdere og minimere risikoforhold knyttet til den enkelte aksjon og aktivitet under aksjonen
- Etablere et levende rapporteringssystem
- Kontrollere og følge opp HMS i alle faser av aksjonen

En forutsetning for å oppnå de ønskede HMS-resultatene er at hver enkelt person som deltar i aksjonen, fra øverste aksjonsledelse til innsatspersonellet på fartøy og i strandsonen:

- Har nødvendige kunnskaper og ferdigheter
- Overholder fastsatte prosedyrer og retningslinjer, gjennom holdninger og handling

REGION INN-TRØNDELAG

Den interkommunale beredskapen mot akutt forurensning

Rapporterings- og oppfølgingsrutiner

Alle deltagende enheter skal rapportere HMS status og avvik i sine rutinemessige rapporter. Skader og hendelser skal rapporteres til aksjonsledelsen umiddelbart på telefon/VHF etterfulgt av utfylt skadeskjema fra Arbeidstilsynet. Nestenulykker rapporteres i situasjonsrapporter.

Aksjonsledelsen skal legge opp til HMS-inspeksjoner for å følge opp at HMS-arbeidet følges opp som forutsatt.

Erfaringer fra aksjoner skal benyttes til å forbedre de HMS-rutiner som etableres.

Rapporten som utarbeides etter at aksjonen er avsluttet, skal inneholde et punkt om erfaringer mhp. skader, hendelser og nestenulykker, slik at erfaringene kan bidra i det videre skadeforebyggende arbeidet.

Systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen

Kystverkets/NOFOs HMS-perm ved aksjoner og som bl.a. er lagt ut på Kystverkets internettside og øvrige HMS-dokumenter og maler, skal gjennomgås årlig med tanke på forbedringer.

Avvik fra dokumentet

Det er normalt ikke aktuelt å avvike fra denne prosedyren.

Endring og godkjenning

Endringer av dette dokumentet skal godkjennes av beredskapsdirektør.

Referanser

Kystverkets og NOFOs HMS-perm

- Del 1: HMS-krav
- Del 2: HMS veiledning
- Del 3: HMS-håndbok
- Del 4: Vedlegg